ग्रहणादप्रवृत्तिः ॥ २५ ॥ यद्यप्युत्तरेऽपि गृह्यमाणे प्रकृग्रहो भवति तथापि प्रथमऽएव[1] शम्यौ परिसमापनीयम् अप्रवृत्तिरुत्तरस्य कर्मणः · कुतः अविशेषश्रवणे प्रथमस्यैव ग्रहणात् यदि प्रथमेऽपि[2] शम्यौ परिसमाप्यमाने कृतः शास्त्रार्थो भवति किमित्यतिक्रम्यते । ननु प्रकृत्यनुग्रहरूपात्कारणात्प्रथमातिक्रम उक्तः दुर्बलमेतत्कारणम् आनुमानिकश्चोदकः प्रत्यक्षेणाक्षवचनेन बाध्यते तस्मान्नैव प्रकृतिरनुग्राह्या · अपि च पूर्वः शम्युर्नित्यः तेन तदङ्गरीतिः[3] शक्यते विधातुम् उत्तरस्तु पाक्षिकस्तत्र स[4] च नियन्तव्यः तदङ्गरीतिश्च विधेयेति द्विकरता वाक्यस्य स्यात् ।

संवराद्युतेश्च ॥ २६ ॥ संतेश्चायमर्थो गम्यते यत् पूर्वमेव शम्युक्तमिडान्तं च ग्रहीतव्यमिति · यतः प्रायणीयायामातिथ्यायां चाक्षहृदवचनादनन्तरं श्रूयते तेषु प्रेतेषूपसदोऽतन्वतमवरन्तेति (१. ५. १. २२) · अत्र भूयिष्ठमवरन्तेति वचनात्पूर्वास्वपीष्टिषु वरमाणा एवाङ्गान्यवलुप्तवन्त इति गम्यते तस्य शम्योरुक्तमासाथाङ्गमुस्तस्मात्स यज्ञः शम्युक्त इति (१. ५. १. २०) तस्येडोपहूतासाथाङ्गमुस्तस्मात्स यज्ञ इडान्त इति (°२१) असुरेभ्यो बिभ्यतो देवाः शम्युक्तमिडान्तमेव प्रायणीयमातिथ्यं च वरमाणाः परित्यक्तवन्तः वराकारिणश्च विना कारणं पूर्वमतिक्रम्य नोत्तरं प्रतीक्षन्ते · अपि च पूर्वः शम्युः प्रधानवादङ्गरीत्या साक्षात्सम्बद्धस्तेन तदङ्गरीतिर्लक्षयितुं शक्यते उत्तरस्तु पत्नीसंयाजाङ्गम् तेन व्यवहिता दुर्लक्ष्याङ्गरीतिः · अपि चात्र पत्नीसंयाजाः प्रतिषिध्यन्ते तदभावे तदङ्गमुत्तरः शम्युर्भविष्यतीत्यनुपपन्नतरमेतदत्र स्यात् · तेन पूर्वशम्युनैव शम्युक्ता प्रायणीया स्यात् एवमातिथ्यापि पूर्वयेडया इडान्ता स्यादिति सिद्धम् । अथ यदुक्तम् अनुयाजप्रतिषेधः पत्नीसंयाजप्रतिषेधश्चैतस्मिन्पक्षे न घटतऽइति तत्राह ·

नित्यानुवादोऽनुयाजप्रतिषेधः ॥ २७ ॥ यस्त्वत्र अनुषः स निषेधः नित्यस्यैवानुयाजाभावस्यानुवाद इत्यर्थः · एवं पत्नीसंयाजप्रतिषेधोऽपि निषेध एव । तस्मात्पूर्वेणैव शम्युना शम्युक्तम् पूर्वयैवेडयेडान्तं कर्तव्यमिति सिद्धान्तः ॥ ॥

पञ्चमी कण्डिका ॥ ५ ॥

१) Thus A. एव deest B. २) पि deest B. ३) तेन deest A. तेनदंगनीति B.
४) स deest A.